

LO TEATRO CATALA

**REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ**
Carrer Diputació
125.-2.º-3.^a

**PERIÓDICM SETMANAL
INDEPENDENT,**
DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS
Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

SUCURSAL
PERA
CARTAS Y AVISOS
Unió, 5, 3.er, 2.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. 1'00 pesseta trimestre.
Fora. . . . . 1'50 » » »
Artistes estrangers, 25 pessetas l' any

ULTRAMAR

Semestre. 7 pessetas
Un any.. 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent.. **10 céntims**
Id. atrassat. **15 »**

La assamblea de Manresa

Créyam que l'acte que desitjaba portar á cap la Unió catalanista era una cosa formal y seria.

Y en aquet sentit, per mes que no teníam gran confiança en los resultats, l'esperabam ab desitj, com es natural en tothom que senti bátrer en son cor ab puresa y amor patri verdader la idea regionalista.

Y per aixó, quant vejérem que la cosa anaba de veras, várem nombrar un delegat, qu'assistís á las sessions celebradas á Manresa,

Pero las tals sessions han estat sols una comedia.

Y una comedia que no ha agradat al públich.

Així ho demostra 'l fet de que la concurrencia de oyents fos menos numerosa en la segona sessió que en la primera.

Y de que sigués menos numerosa encara en la tercera, á pesar de que aquesta va tenir lloch en un diumenje.

Hem dit que tot ha estat una comedia.

Y una comedia representada per compromís.

Perque va aplassarse diferents vegadas.

Y perque va haverse de organitzar repartintse avans tots los papers.

Y no donantne, per cert, á tots los que volian treballarhi de bona fe perque estiman é idolatran á nostra regió.

Sino tan sols als que va créuer convenient deixarhi pèndrer part la Unió Catalanista baix las indicacions de la Lliga de Catalunya.

Perque ¿qué es la Unió Catalanista?

Una associació inventada ó creada únicament pera mirar si baix aquet nou nom se feya cassa de partidaris que s'adherissin á la idea de fer una Constitució pera la regió catalana.

Pero una associació ficada dins d'un'altra.

En proba d'aixó, que ni menys té domicili social.

Es, com si diguéssim, l'olla gran dins de la xica.

Y en aquestas dos ollas s'hi ha fet un bullit que Deu n'hi dò.

Un bullit que no 'l podria pahir may lo poble catalá.

Per mes que 'l hajin trobat bo 'ls delegats d'algunes comarcas.

Lo tal bullit es lo que s'ha presentat en las sessions de la Assamblea de Manresa en forma de projecte de Bases pera la Constitució de Catalunya.

Pero aqueix projecte no es regionalista, no es sisquera catalanista; es egoista.

Perque en ell tot se fa ó's vol fer sols en profit de la regió catalana.

Sense tenir en compte casi en cap base que Catalunya forma y ha de formar part de la Nació espanyola, y sense considerar que en aquesta existeixen altrás provincias ahont també hi viu l'esperit regional.

Entre las bases n'hi ha d'ignocentas y de ridículas, al costat d'altras que, de posarse en práctica, serían un retrocés, y d'algunas que no caben dintre 'l sistema nacional.

¿Ahont aniriam á parar, per exemple, si 'l Govern ó Poder Central no pogués mobilisar l'exèrcit catalá, ni ferlo surtir de Catalunya?

¿Qué's proposan los autors del Projecte, al volguer que's torni á encunyar moneda catalana, sino l'orgull ó l'egoisme de dir: també 'ls catalans tenim moneda propia?

¿No veuen que si, quant quedés constituída la Espanya regional totas las regions seguissim semblant sistema, 'l Govern estaria lligat de mans y seria un enredo la creació de tantas menas de monedas regionals?

¿Y qué direm de la disposició de que la llengua catalana será la oficial, *finis per dirijirse al Poder Central?*

La idea catalanista, ¿ns ha de fer pérdrer la educació?

Si ara en una reunió de molts catalans hi ha un sol castellá, aragonés ó andalús — posem per cas — ¿parlem may en ella en catalá?

Lo Sr. Guimerá mateix, qu'es sens dapte un dels mes fermes y entusiastas catalanistas, ¿té per ventura en catalá sas conversas al parlar de sas aplaudidas tragedias ab D. Enrich Gaspar y D. Ricart Calvo?

Lo propi D. Luis Doménech, president de la Unió catalanista, ¿usa tal volta nostra llengua al conversar sobre plans arquitectòrichs ab qualsevol castellá ó extranger?

Donchs si 'l ser catalanista no está renyit ab deixar d'usar nostre idioma quant ho exigeix la bona educació, ¿cóm es que la Base 4.ª de la *non-nata* Constitució 'ns vol privar fins de tenir modos?

Egoisme y egoisme pur é impropri de gent que tingui santit comú; egoisme propi tant sols de catalanistas.... de per riurer.

Egoisme, si; no mes egoisme pera poguer dir al Poder Central si 'l cas arribés (que no arribará): — tú, govern espanyol, has de sentir, vulgas no vulgas, com te parlo en un llenguatge regional. —

Bo es que en Catalunya 's disrutin las ventatjas de una descentrelisació ben entesa; que siga obligatoria la ensenyansa del catalá; que en las oficinas 's usi l' idioma catalá; que també aquet s' emplehi forsosament en las corporacions oficials; pero també es necessari que s' aprengui 'l castellá per ser la llengua comuna á totes las regions d' Espanya.

Y además ¿cón volem que siga forsós l' empleo de nostra llengua, si catalans — y catalans instruits é inteligents — no están conformes respecte de ella en la qüestió gramatical?

Pero deixem aquet punt y anem á un altre.

Aixó es, anem de la Seca á la Meca y així arribarem á la Vall d' Andorra.

¿Ahont nos deixem la Base 5.ª, aquella que diu que «sols los catalans podrán exercir en Catalunya càrrechs públichs, fins tractantse dels administratius ó gubernatius que depenguin del Poder Central», afejint que també deurán ésser desempenyats per catalans los càrrechs militars?

¿Y es aixó catalanisme?

Aixo peca d' ignocencia y de ridícul.

Si així 's fés, y si 'ns imitessin las demás regions, ¡adios en Catalunya generals no catalans tan estimats com l' Excm. D. Sr. Ramón Blanco! ¡adios bisbes tan volguts com lo Il·lrm. D. Joseph Urquinaona, etc. etc.!

Y ni hauria surtit de Catalunya l' arquebisbe don Joaquim Lluch, ni D. Pere A. Torres, ni D. Teodoro Baró, poetascatalans, haurían desempenyat importants governs civils en la regió andalusa, ni cap catalá, per ilustre y bon patrici que fós, passaria may mes enllá de nostras fronteras comarcals.

Y quedariam tancats en casa nostra.

Y ab aquet fals esperit de llibertat, cada regió que tan exagerada y exclusivament pensés, se construiria ella mateixa sa propia gabiá.

Y en lloch d' esperit de germanó, hi hauria instintivament perjudicial antagonisme entre las regions.

Y aixó ho indica ja lo que 's diu dels castellans, que volen protestar de certas paraulas del Sr. Guimerá en Manresa, aprofitant pera ferho lo próxim estreno en Madrid de sa *Judith de Welp*.

Y á n'aquet pas, potsé arribariam á constituir sense volerho varias petitas nacionalitats, que al ser tant independents com se desitja per ilusos y enllahernats patriotas, farian en últim resultat desaparéixer la patria espanyola.

¡Y allavors cada regió no seria mes que una parodia gran de la petita Vall d' Andorra!

Pero no analisem mes la projectada Constitució; porque es cosa que no's pot pèndrer pas en sério, per mes qu' hagi estat ideada per homes que pretenen plassa de sérios y formals catalanistas. — P. DE R.

La idea artistich-teatral del senyor Rufart

No sabem pas encara en quin estat se troban los treballs de la Comissió de Governació del Excm. Ajuntament, encargada d'ostudiar la idea del regidor senyor Rufart pera instalar en lo teatro Principal un verdader Conservatori de música y declamació.

Lo que si sabem es la conveniencia de realisar semblant propósit y la influencia que pot exercir en

las costums y en lo refinament del gust del públich, fent que 'l citat teatro recobri l'estat important que li correspón.

Y convé tambe fer saber lo que en aquest assumpto 's fassi, á fi de que tothom veji clarament las intencions lloables qu' animan sens dupte al iniciador del plan y á altres dignes regidors, y pera que no hi hagi qui, per estar mal enterat de la qüestió, fassi créurer que de lo que 's tracta es de fer sentir los efectes del centralisme, fentne victima á nostra Corporació Municipal.

«Las cuatro barras» periódich de Vilafranca, diu que perilla que nostre antich teatro de Santa Creu caygui en mans del Govern, apoderantse aquest de las rendas que produheix y deixant al Ajuntament lo cuidado y l' manteniment dels malalts del Hospital, propietari del colisseu.

¿Es aixó, per ventura, 'l projecte del senyor Rufart?

Y si no ho es, ¿convé que s'escampi per la prempsa una inexactitut de tant bulto?

Esperem, donchs, que nostre company vilafranquí no's deixarà portar per la passió y que avans de soltar noticias que li fan poch favor per indicar lleujeresa per part de sa redacció, s'enterará be dels fets de que parli, á fi de no rebaixá'ls intents de nostres concejals ni atribuir al Govern ideas que de segur no han passat per la imaginació dels ministres.

Hi ha gent que no hi veuhen mes enllá del seu nas; pero no falta, en cambi, qui somia truytas, guiat per un exagerat y ridícul amor á Catalunya.

¿Sab «Las cuatro barras» qué ha proposat lo senyor Rufart al Municipi?

Senzillament li ha dit: lo teatro Principal es arrendat per la Junta del Hospital de Santa Creu á qualsevol particular ó empresa per una cantitat convinguda. Donchs bé: que l' Ajuntament s' encarregui de serne arrendatari per un bon número d' anys; que estableixi en lo local cátedras de declamació catalana y castellana, de cant y de música; que hi instali també la Academia y la Banta municipal; que cedeixi la explotació de las funcions á qui ofereixi garanties d' inteligencia y de amor artistich; que á aquest empresari se li dongui protecció pera que realisi'l teatro; que's ofereixin premis als alumns mes aplicats, y en fi, que's realisi tot lo que 'l Consistori estimi convenient en bé del art y en benefici de lo que vindrá á ser, si s'executa'l projecte prés ja en consideració, 'l teatro Municipal de Barcelona.

¿Qué hi té que véurer en tot aixó'l Govern de Madrid? ¿en qué hi ha intervingut? ¿Creu potser «Las cuatro barras» que hi ha aquí maquiavelisme y que cap dels actuals individus del Municipi's pre-taria á servir d' instrument en semblant cas?

No censurin, donchs, la conducta del Ajuntament, precisament en aquet punt pe'l que se li deurán tributar elojis.

Y antes d' acabar hem de insistir pera que no dormi la Comissió de Governació avans citada; anyadint al senyor Rufart que, si dorm, procuri despertarla, porque, si aixis no ho fa, perilla que una cosa verdaderament útil y convenient quedi enterrada antes de néixer.

¡Energía y ánimo, donchs, senyor Rufart!

J. P.

Plany

Recolsante jay! entristida,
jo t' he vist, prenda del cor;
flor que 's brinca á la embranzida
del oratje del amor.

Ta má dreta sostenia
ton capet d' ángel, hermós;
d' una febre te cenyia
lo deliri melangiós.

De ta mirada intranquila
lo brill, á instants enfosquit,
semblaba l' astre que oscila
en la fosca de la nit.

Sonreyas; mes ta sonrisa
amagaba un glòp de fel
com la boyra que indecisa,
vagant, tapa á claps lo cel.

Entorn teu, rulls de ventura
brunzinaban, suans, flotant,
que en fibradas d' amargura
s' anaban per tu tornant.

Ab l' ànima neguitosa
jo de reüll te só mirat
y á cada punt mes hermosa,
bé de mon bé, m' has semblat.

¡Cóm hauria dat la vida
mes d' un cop y mes de cent
per' darte goigs sense mida,
per' viure en ton pensament!

FRANCESC MARULL.

Revista Teatral

Liceo.—*Otello*.—La temporada de primavera va inaugurar-se lo dia de Pasqua, posant en escena l'última ópera de Verdi *Otello*, ja coneguda de nostre públich, qu'omplí'l teatro, desitjós de sentir als nous intérpretes que l'cartell anunciaba y que, á jutjar per las noticias que d'ells se tenian y tenint en compte los elevats preus de entrada, auguraban convertir dita representació en un aconeximent teatral. La sala d'espectacles estaba espléndida. Sobre'l fondo roig de la inmensa ferradura de palcos, destacaban en artistica confusió una barreja abigarrada de brillants colors, elegantíssimas *toilettes*, valiosas y ricas joyas qu'espurnejaban com fochs d'artifici al jugar ab ellas los raigs d'una il·luminació enlluernadora; petxeras d'inmaculada blancor contrastant ab la negrura del irreprotxable *frac*, y sobre aquet fondo de riqueza y elegancia, las caras bonicoyas y rialleras de nostras bellas que semblaban buscar ansiosas per entre la calijinosa atmósfera de la sala, perduts y apessaratssuspirs d'amor que pareixian flotar ardorosos entre la perfumada boyra qu'omplia'l teatro.

Lo mestre Campanini empunyá la batuta; sonaren los primers compassos y va sentir-se un silenci d'espectació, si es que'l silenci s'pot sentir.

Res direm del mérit de l'ópera, puig ha sigut jutjada anteriorment y no es aquesta ocasió oportuna de repetir lo qu'altres ab mes autoritat que jo han dit ja de la última producció de Verdi, del fecond compositor italiá qu'al volguer escriurer una ópera á la moderna com es l'*Otello*, demostrá una laudable intenció que se li ha d'agrahir; pero no va resultar ab la gennina espontaneitat que'l distingia en sas anteriors obras.

Comensarem per parlar del tenor senyor Tamagno, encarregat del paper de protagonista, y creyem que tal mercó's mereix un artista que cobra 5.500 frs. per funció (¡mosca!) Deixem apart lo faúlós preu apun-

tat y que podria portarnos á consideracions poch favorables per ell, y parlem del mérit absolut que puga tenir dit cantant. La surtida del primer acte ¡*Escollate! l'orgoglio musulmano* va ser dita d'una manera acabada. La veu espléndida, potent, timbrada y espontánea que posseheix Tamagno, no podia trobar passatge mes adequat per'lluhir-se que aquesta frase de surtida que sembla feta expressa per ell. L'aplausó siguié just, y al repetirla la digué millor si cab que la primera vegada. Durant lo transcurs de l'ópera comensá la desilusió. Volguent dar á las frases exajerada intenció dramática, resultaba á voltas desencaixat y'l públich tingué que avisarlo varias vegadas. En lo duo del primer acte ab *Desdèmona*, va ferse pujar mitj tóls primers compassos, y com la passada hi vé molt á repel, va produhir bastant mal efecte.

L'*addio sante memorie* van ferli repetir, encara qu'á nosaltres nos va semblar que debía ser dit ab més valentia y á temps un ich mes viu. Per fi, en l'últim acte va dir una altra frase de debó, qu'arrebata al públich—¡*Desdèmona morta!*... y prou. Total, dos frases ben ditas, las demés... discutibles, tres quarts ab prou feynas de cantar y 5.500 franchs de paga. Qualsevol siga ministre.—La senyora Tetrassini es una artista verdadera.

Ha creat una *Desdèmona* com may s'havia sentit.

Totas las sensacions per que passá la amorosa ànima de la heroína de Shakspeare tenen en ella la més acabada intérprete y siguié aplaudida tota la nit, sobre tot al final del primer acte, en lo quarteto del segón, concertant del tercer y *Ave Maria* y plegaria del quart, que tingué que repetir á instancias del públich.

Lo senyor Blanxart debutá en lo paper de *Fayo*, y tenint en consideració la indisposició que l'aqueixaba lo primer dia, nos reserven nostre opinió fins á sentirlo en successivas representacions. Podem adelantar que coneix lo personatge á fondo; que treballa l'escena admirablement y diu ab intenció la seva part. Lo mestre Campanini molt be. L'orquestra bastant desigual y'ls coros bé.—BEN.

Novetats.—*Cain*, drama en vuyt quadros, original de don Manel Martinez Barrioueu.

Lo senyor Martinez Barrioueu, novelista prou conegut en lo camp de las lletras castellanas, ha presentat una noveleta mes aviat que una obra dramática.

Cain no es una producció teatral de tendencia modernista; es un melodrama de trenta anys enrera, ab las sevas inverossimilituts, ab xistes bonichs, pró rebnscats; ab son argument complicadíssim, ben tremat é interessant, ab son imprescindible traidor, y confiat lo final á la poderosa voluntat de la Providencia.

Lo senyor Martinez Barrioueu escriu correctament y preciosa prosa, acerta molt bé las situaciones y maneja ab habilitat y talent los personatjes. ¿Perqué ab aquestos elements no's dedica al drama modern?

La obra, dintre son género, es agradable entreté al públich fentli pendrer part en lo curs dels aconeximents y'l satisfá plenament, sobre tot al públich de las galerias.

Lo quadro del hospital, lo de l'agulla, lo del present y'l final son bonichs y produheixen efecte.

Los actors feren mes de lo que podian en un estreno, distingintse la senyora Mena, Galcerán y Ferrer, y'ls senyors Bonaplata, Parrenyo y Guitart.

Una anècdota cullida al vol en los passillos lo vespie del estreno;

—Tu ¿no saps perquè han estrenat lo *Cain* avuy dissapte de Gloria?

—No.

—Home, ¿no veus que tothom hi ressucita?—M.M.

Eldorado.—*El meson del Sevillano*, es una comedia ó saynete de *figurón*, del senyor Estremera, ab alguns trossos de música del mestre Estellés. Com que no es estreno d'aquesta temporada, si sols refundició d'altra obra dels mateixos autors, direm tant sols qu'entreté al públich, fentli passar agradablement la estona. La interpretació fôu bastant igual, distingintse'l senyors Ruiz, Palmada, Fernandez y las senyoras Alba (L. é I.), Guerra y Ferrero, *Antón Perulero*, es altra obreta pe'l mateix patró que la anterior, original la lletra del mateix senyor Estremera y la música del mestre Caballero. L'argument serveix sols de pretext pera presentar una sèrie de escenas cómicas las unas y una mica pesadetas las otras. En la part musical cri la la atenció un aria que cantá regularment la senyoreta Ferrero y un bonich *minué* ballat ab molta perfecció y *vis cómica*, per lo que mereix un aplauso la direcció escénica.

Per lo demés, encara que l'obra está ben versificada, perfectament presentada é interpretada com cal, creyém que no s'aguantará gaire en los cartells.—R.

Calvo-Vico.—Casi ab un plé's posá en escena diumenge passat, lo drama *Don Juan de Serrallonga*.

Tots los que hi prengueren part ho feren ab lluhiment y bastant acert; pero los que s'emportaren la palma fóren la senyoreta Panadés y'ls senyors Coll y Güell, en los papers de *Juana*, *Serrallonga* y *Fadri*. Lo primer dels dos actors digué d'una manera acabada y justa la escena última de son paper; y'l senyor Güell donné manifestas probas de son nervi dramátich en lo parlament del quart acte.

No desmayin aquets joves citats: estudihi y observin, que ab lo temps y las condicions que tenen, podrán disfrutar días de gloria.—V.

¿Quin remey?

(BOCETO)

I.

—¿Encara no 's comensa? —deyas tu ab placentera veu, ja cansada d'aquella fatigosa atmósfera de llums, flors, luxo, enrahonaments y d'aquell anar y venir d'una part al altra del saló del aplech de convidats que 's morian d'impaciencia. Tu també, com qlls, desitjabas ohir las primeras notas d'un armoniós wals, pera llensarte desseguida als brassos del primer eue 's presentés y dar esbarjo á ton cor volta que volta que voltarás. Mes jo pensaba ser aquest PRIMER y ja aprop teu glatia de plaher, porque duya unas intencions que ni may que se 'm haguessin ocorregut. Jo, arraulit en un ángul del saló, 't menjaba ab la vista: tu be massa que 'm veyas y tractabas d'interómpre ab fingida indiferencia l'eléctrica corrent que nostres pits anaba abrusant; pero no podías mes y encantadora sonreyas, al mateix temps que 's cubría ton rostre d'un angelical rubor.

Per fi arribá l'ansiat moment y prompte, sens preocupació de cap classe, 't trobares en mos brassos valsant ab tant extremada rapidés, que nostres cossos

se confonían pe'l saló de tal modo, que fins semblaba que no mes ne giravoltés un sól. ¡Oh, quin magnífich quadro!... ¡De dos qu' éram quedar fosos en tant sóls un!... ¡Lástima grande que no sigués verdat tanta belleza!.....

II.

Las últimas notas d'aquell precios vals se perdían en l'espai, quant passejantnos pe'l saló férem un resum de la deliciosa conversa que durant aquell ball haviam tingut, ab las següents paraulas:

—¿M' estima?

—Ja feya temps.

—¿De veras m' ho diu? ¿Es certa tanta felicitat?

—Si; callarho per mes temps, haguera sigut una pena.

—¡Oh! Ja comprench fins ahont ha arribat lo seu sacrifici. Estimemnos, donchs, y callem.

Tu t'assentares al teu puesto y jo que 'm coloqui aprop teu, compreguí que'l nostre pensament era igual, que nostres cors glatian al mateix temps; es dir, que mas idees eran tas idees, que mos sentiments eran tos sentiments, que de dos qu' éram tornábam á quedar fósos en tan sóls un, sens necessitat de giravoltar pe'l saló al compás de cap música, sino units pe'l mútuo amor que ns professábam. ¡Oh, encara mes sublim quadro!...

No cal dir que vaig passar un vespre moit deliciós; no cal dir que després d'aquell trascorregueren jorns d'indescriptible felicitat. Pero res dura sempre, y com un nuvol de pas vaig véurer poch després deixondirse aquella unitat y quedar reduhíts á tants com avans haviam sigut.

III.

Tot aixó va ser ahir. Avuy, si algun cop vaig á balladas y per etzar t'hi trobo, 'l pensar en los temps qu' han passat, y 'l pensar en ventura tanta... 'm fa una tristor! Perque si vull que de dos que som tornem á fóndré ns en tant sols un ¿quin remey me queda? Quan l'afinada orquesta fa vibrar en l'aire las primeras notas d'un armoniós wals, tinch d'anarte á trobar y com á una desconeguda oferirte 'l bras dihente.

—«Si no té compromís...»

ANGEL RIUS VIDAL.

Secció del graciós

CANTARS

Si 't convidan á dinar
y aceptas de bona fé,
procura saber primé
qui es lo que té de pagar.

—Arrivant á dinou anys
ha de dejunar tothom.
¿Cóm es que tu no dejunas?
—Perque 'n tinch setanta nou.

La guitarra que jo toco
may me toca res de bó,
perque té desafinadas
la prima, quinta y bordó.

EPÍGRAMAS

—¿Ja estas ben bó, amich Ferret?
—Una mica.
—¿Que ja menjas...?
—Sí, lo metje m'ha manat

que menjés una miqueta.
 —Potser no 't serà prou bó.
 —Era una cosa lleugera.
 —Al·lí? ¿qu' es lo qu' has menjat?
 —Noy, m' he menjat una llebre.

RUCH NAFRAT.

—¿En Cinto diu que fa una obra?
 ¡Si escriu tan mal!

—Ben segü

Potse, si.

—¿Cóm?

—¿Que sabs tú
 si s' ha posat á manobra?

MARQUÉS DE LAPA.

—¿Es vritat, senyor Xuclá,
 que 'l xicot de can Pasenda
 ja fa temps que viu de renda?
 —No, senyor; viu de menjá.

J. T. y R.

Secció del Pirotécnic

S' han fet ja las eleccions del districte de las Aforas, obtenint lo triunfo 'l Sr. Salmeron.

Res tinch que dir contra la respectable personalitat del senyor Salmeron, de qui no dupto que será un digníssim representant de tant populós districte.

Pero pregunto: si la passió de partit no hagués pogut mes que l' amor á la patria catalana, ¿no s' hauria trobat un fill del país que tingués grans qualitats pera figurar en candidatura?

¿No diu res aquesta elecció als verdaders catalanistas?

Lo POLVORISTA.

Repertori de Fora

Vilanova y Geltrú, 18 Abril.

Ahir va debutar en lo teatro Principal una companyia de sarsuela dirigida pe 'l tenor cómic don Emili Rumiá y composta pe 'ls artistes senyors Carbonell y Gavilanes y las artistas senyoras Simó, Díez y Tomás y alguns aficionats: Lo debut va ser ab las sarsueletas *El mismo Demonio*, *Los Aparecidos* y *Los Lobos Marinos*.

Lo teatro's vegé plé; pero la companyia, ab tots los esforços, no pogué complaur al públich, porque respectant los autors de las obras, va presentarnos un verdader caputxo.

La senyora Tomás en *El mismo Demonio* se va portar tant be, que fins necessitava dos apuntadors. Lo senyor Gavilanes, en *Los Aparecidos* va fernes passar un bon rato divertit ab lo paper de Comendador. De tots los demás artistes, diré que son de poca importancia.

Dels aficionats, faré justicia al senyor Biscamps que va presentar en *Los Aparecidos* un bon paper de Tio Moro. De tots los demás, ja 'l públich va pendre 'n la bona voluntat.

En lo teatret de la Societat «La Cuyna Vella» s' hi representaren las obretas *Las hijas del Zebedeo* y *El Naufragio del vapor Maria*; las que, per lo bon desempenyo que obtingueren, agradaren molt á la concurrencia, y aixó fou causa de que 'ls aficionats qu' hi prengueren part rebessin nombrosos aplausos; sobre-

surtint d'entre 'ls intérpretes los senyors Montagut, Mitjans, Burgués y las senyoretas Berri y Aparicio. La direcció y orquesta, estigueren molt acertadas. Avuy los teatros están de huelga.—R. N.

Hospitalet, 19 Abril

En lo teatro del Cassino del Centro d' aquest poble va tenir lloch lo diumenge de Pasqua á la tarde una funció extraordinaria.

Se posá en escena lo difícil drama *En el seno de la muerte*, desempenyant lo *Conde de Argeles* lo distingit actor D. Fortunato Prats que estigué molt acertat, demostrant las bellas qualitats que l' adornan y que 'l públich va recompensar ab molt aplauso; á pesar d' haverhi en aquest poble cert tipo á qui la enveja li feya dir qualsevol cosa.

Las conegudas actrius donya Carme Parrenyo y Sra. Puchol lo secundaren divinament junt ab los senyors Soler, Xicota, Gatuellas, Prats (P), Creixells, Lagresa y Guasch.

Per fi de festa, la Sra. Parrenyo y 'ls Srs. Prats (P), Soler y Creixells, van treurer molt bon partit de la comedia *Cel rogent*.—A.

Reunions Particulars

ROGER DE FLOR.—En aquesta animadíssima societat tingué lloch lo diumenge passat, baix la direcció del senyor Serrat (J. M.), la representació del drama en dos actes *Los hijos del pueblo* ó *El 1.º de Mayo* y del monólech *La mancha negra*, obras degudas á la ploma del senyor Nin y Tudó.

Tant l' una producció com l' altra obtingueren un brillant desempenyo, distingintse la simpática dama jove senyoreta Paz y 'ls tres germans Serrat.

En *La mancha negra* 'l jove senyor Serrat (Estanislao) obtingué una merescuda ovació, puig várem véuer un actor mes que un aficionat.—R. A.

CASSINO ARTESÁ, (Gracia).—Benefici de la primera actriu senyora Rodés.

Ab un verdader *lleno* (com se sol dir) tingué lloch lo benefici de la aplaudida actriu doña Pepeta Rodés.

Se posá en escena *El Campanero de San Pablo*, baix l' acertada direcció de don Frederich Ferrán. Lo desempenyo fou bó, prenenthi part la senyora Rodés, las senyoretas Casao, Boxedós, y 'ls senyors Ferrán, Camps, Cabré, Garcia, Villar, Güell, Galindo, Vaque, Llistar y Guilera. La senyora Rodés, doná probas de ser una actriu distingida desempenyant la part de *Clary*. La senyoreta Casao, també agradá molt. Lo senyor Ferrán tregué molt bon partit del protagonista y tingué molts aplausos.

En un intermedil coró del CASINO cantá *Lo Ram de Flors*, que uingué que repetir-se á instancia del públich.

També 'ls joves guitarristas Serra y Parera foren mol aplaudits.

Després del drama's posá ab escena la sarsuela *Los embusteros*.

Per aquesta funció meréixen un aplauso la direcció y tots los executants.

La beneficiada siguié obsequiada ab diferents y artistichs regalos.

S' acabá la funció ab un lluhit ball de societat.—C. T.

ERNANI.—Ab una concurrència escullida y numerosa doná sa funció de reglament lo passat diumenje á la tarde. Las obras anunciadas eran *Cura de Moro* y *Sense Argument*; mes, haventse posat malalta repentinament la senyoreta Noto, lo director senyor Juncá representá'l monólech *De Pelegalls á Barcelona* sens haverlo ensajat. Apesar de aixó y per aixó tingué grans aplausos. Terminada sa representació, havent accedit la senyoreta Virgili á encarregar-se dels papers de la dama, tingué lloch la de las obras anunciadas en las que tinguéren aplausos los senyors Estrada, Velat, Juncá, Bordas y Aymami y lo senyor Rogi á qui li dirén que no estigui tan distret, puig retarda bocadillos, podent comprométre l'èxit. La senyoreta Virgili fou aplaudida y obsequiada ab una preciosa toya.—M.

Colaboració Admesa

DONDE LAS DAN LAS TOMAN

(A LAS NOYAS DEL MEU CARRER)

Cap geperut se veu lo gep.

La Pepeta á mi 'm desdenya
perque diu que sòch molt alt
y la Martina 'm detesta
perque duch lo cap pelat.
La Sió, porque porto lentes;
la Rosa perqu e'l meu nás
diu que sembla una pantalla.
La Elena, porque molts anys,
diu que tinch, y l' Elvireta
perque vaig quedá cessant.
La Eva, porque sò moreno;
la Julia per ser grabat;
la Marina porque menjo
un xich massa per' dinar;
y, per fi, la Carolina
perque veu que versos faig.

Donchs... la Pepa es una noya
petita que sembla un tap:
la Martina té 'l cabell
fi com cua de caball;
la Sió no 'n porta de lentes;
pero ulleras sempre fa:
La Rosa un apagallums
té en la cara en lloch de nas;
la Elena es molt joveneta
(passa dels vinticinch anys).
L' Elvira no té cap quarto;
la Eva té 'l cutis tan blanch
gracias als polvos que gasta;
la Julia té mal al cap;
la Marina, que no menja,
li agrada un bon xich lo mam,
y, per fi, la Carolina
na sap amanir l' enciam.

Y si s' creman que s' enfadin,
puig l' adagi castellá
diu: *Donde las dan las toman,*
donde las toman las dan.

JOSEPH M.ª BERNIS.

Contaduría y Administración

Restablert ja, gracias á Déu, lo que suscriu de la grave malaltia qu' ha suferit, considera un deber, al encarregar-se de nou de la Administració, lo donar las gracias á las molts personas que s' han interessat per son restabliment; deber que compleix gustós per medi de las presents ratllas.

Desde que 's vá comensar la publicació d' anuncis en las cubiertas que aumentáren la lectura d' aquest setma-

nari, va oferirse que, presentantlas quant se dirá, s' obtindrán ab ellas regalos; y á fi de cumplir la promesa, s' anuncia que á tothom que á fi de Juny pròxim presenti un número de cada una de las cubiertas publicadas fins al n.º 70 y un exemplar de cada número de Lo TEATRO CATALA desde 'l n.º 71 fins á aquella fetxa, portant además lorecibo de suscripció de un dels trimestres que comensarán en 1r de Maig, Juny ó Juliol propinients, se li farà 'l regalo de un exemplar del drama en tres actes, *Por un ultraje al honor ó La realidad de un sueño*, de qual obra se 'n farà una edició especial pera 'ls suscriptors ó compradors d' aquest periódich.

Los números sols haurán de presentarse, quedantsels en son poder los seus duenyos.

Desde avuy los anuncis s' insertarán en la darrera plana del número per preferirho aixis molts senyors anunciant; pero aixó no disminuirá la part de text, porque 's desinterlinearán algunas de las seccions.

No volent aquesta Administració perjudicar en res als Srs. Suscriptors al setmanari, se complau en participarlos que en compensació del número que debía haverse publicat lo dijous 31 de Mars y que la Redacció va suspénder per 'ls motius consignats en lo del 7 del actual, ha disposat fer surtir proximament un número extraordinari, al celebrarse la funció de gala en que s' estrenarán las obras que obtingan los premis del Certámen teatral catalanista.

Procedint aquesta Administració á la designació de coresponsals administratius, té 'l gust de manifestar que fins ara ha nombrat los següents:

Ager, (Lleyda) Don Mateu Claverol.
Agramunt, Don Rosendo M. iet Rubio.
Agullana, Don Alejandro Juanola.
Balaguer, Don Manel Verni.
Balsareny, Don Joseph Escaler Basany.
Borjas, Don Pere Jané Ricart.
Calaf, Don Manel Tolosa.
Cardedeu, Don Ramón Palo Biosca.
Cardona, Don Francesch Cans Ramonet (Mercat, 14)
Canet de Mar, Don Ramón Puig Umbert.
Cantallops, Don Pere Casanovas.
Castelló de Llarca, Don Joaquin Marinell-lo.
Centellas, Don Domingo Pou Lladó.
Cervera, Don Joan Aymerich.
Esparraguera, Don Andreu Escudé.
Espolla, Don Joseph Vinyas Bassegoda.
Figueras, Don Francesch Presas (Aviñonet, 5)
Gelida, Don Pau Mantal.
Girona, Don Manel Dedeu, (Sta. Clara, 16, 1.er)
Gironella, Don Ramón Rossell, rellotjer.
Guisona, D. Felip Ravarter Garriga.
Habana, Don Manel Rodriguez Canelo (Prado, 107)
Llagostera, Don Pere Rodó.
Manlleu, Don Emili Mongany.
Manresa, Don Miquel Basora y fill.
Mataró, Don Joan Parent (Riera, 70)
Molins de Rey, Don Francesch Vidal.
Olesa de Montserrat, Don Francesch Cortada.
Olot, Don Joseph Antiga.
Palamós, Don Francesch Marull.
Palma (Balears), Senyora Viuda y fills de Gelabert.
Reus, D. Pau Bolart (kiosko de la plassa)
Sabadell, Don Francesch Criach.
S. Boy de Llobregat, Don Amaro Pato.
S. Carlos de la Rápita, Don Rafel Ginata.
S. Cugat del Vallés, D. Pere Barquet (Casa Palmada)
S. Feliu de Guixols, Don Juan Sembrada.
S. Feliu de Llobregat, Don Joseph Albareda.
S. Feliu de Torelló, Don Manel Vila Cabaces.
S. Joan de Vilassar, Don Segundo Casanovas.
S. Llorens de Ortoms, D. Andreu Canals Casadevall.
Sta. Coloma de Gramanet, Don Anton Pujol Feliu.
Sta. Perpétua de Moguda, Don Joseph Rosselló.
Suriá, Don Domingo Pomar.
Tarragona, Don J. B. Ayné (magatzem de música).
Tarrassa, Don Cristofol Llovera.

Los quals quedan facultats pera l' admissió y cobro de suscripciones, venda d' exemplars y quant sa relaciona ab la bona marxa administrativa de Lo TEATRO CATALA. Además s' ha nombrat á don Joan Roca y Boyer delegat especial pera procurar suscripciones en Gracia, S. Gervasi, S. Martí, Sans y Sarriá.

Joan Perelló y Ortega.

Saló de Descans

Aquesta setmana es la dels beneficis dels galans directors dels teatros catalans. Pera avuy dijous s'ha designat en Romea lo del reputat primer actor D. Pere Riutort, estrenantse'l drama *Barba-roja* del eminent poeta don Frederich Soler; y demá donará'l seu en Nove-tats lo distingit director artístich de dit teatro don Anton Tutau, ab l'estreno del drama dels senyors Gener y Ruiz Contreras, *Los senyors de paper* y un saynete, titolat *Las bodas d'en Cirilo*, del populat escriptor don Emili Vilanova.

Motiu hi ha per créuer que en tots dos teatros será molta la concurrència.

** Dilluns va anunciar la funció de despedida en lo teatro Lope de Vega (situat en lo carrer del Rosal) la companyia dramática que dirigeix lo primer galán don Francisco Tressols. Aquesta companyia continuarà treballant en lo teatro de «La familiar obrera» de Sans, ahont obté continuats éxits cada festa.

** També va despedirse dilluns del públich la numerosa companyia de don Vicens Miquel que treballaba ab honra y profit en lo teatro Goula de San Feliu de Guixols. Alguns dels actors han tornat ja á Barcelona.

** S'ha format una companyia pera'l teatro de Mahó, baix la direcció del galán senyor Parera. Hi figura la aplaudida dama donya Elisca Malli y'l apreciable actor don Fernando Bozzo.

** Las actrius donya Mercés Abella y donya Candelaria Tarés, junt ab lo jove primer galán don Miquel Rojas, son mol aplaudidas en lo teatro de la Societat Cervantes, en S. Martí de Provensals.

** «El Eco de La Luz del Porvenir» publica en son darrer número los comptes d' aquesta lluhida societat recreativa establerta en la Ronda de San Antoni, y per ell pot véuers l' estat floreixent de tant important corporació que conta ab llarga llista de socis.

** Nostre amich l'acreditat perruquer D. Lluís Anglada ha obert un gran Saló per afeitar, rissar y tallar cabells, en l'entressuelo de la casa número 7 de la rambla del Centro (frente al teatro del Liceo). La bona situació del nou establiment, la elegancia ab que está decorat y'l esmero ab que'l senyor Anglada sab servir als concurrents, farán que tinga molta clientela.

Lo senyor Anglada té montada además, la secció pera servir á las empresas teatrals.

** Lo pintor escenógrafo don Félix Urgellés ha pintat'l decorat pera'l drama *Barba-roja*, que avuy ha d'estrenarse en lo teatro Catalá (Romea).

** Per descuyt no va constar en nostre darrer número, al peu de la poesia *Soletat*, qu'era copiada de «Las cuatro barras», setmanari de Vilafranca.

** Lo Mtre. Cereceda ha atravesat la frontera: ara se las entenderá ab los portugueses, porque treballa en los Recreios, de Lisboa, la seva aplaudida companyia de sarsuela.

** En lo Cassino Artesá, de Gracia, s prepara la bonica comedia de Pitarra, *Las francesillas*.

** Hem rebut las següents produccions *L'home de la dida* y *¿M caso?*, monólechs del Sr. Escaler, y *A cop calent*, juguet en un acte, del Sr. Saltiveri. Donem las gracias als autors.

També hem rebut «La Cuyana» de Vilanova, revista humorística que segons, diu, surt *un cop cada vegada*. Tantas com surti LO TEATRO CATALA anirá á Vilanova, á olorá 'ls guisats que en ella's fan.

** Lo barítono D. Pere Ventura, ventatjosament conegat, está escripturat altre cop per la primavera (estació *di cartello*) en lo teatro de S. Fernando de Sevilla.

En dit teatro hi ha també nostra simpática paysana. Srta. D.ª Adela Gasull.

Cavilacions

CONVERSA

—Escolti, Anastasia: ¿que no ho sap?
—No sé de que 'm parla
—Dels balls d' aquets vespres.
—¡Ah! de casa 'n Petit.
—¡Just! lo marit de la Paula.
—¡Oh! ja li dich jo qu' es un...
—Y jo ja li asseguro qu' ella es una...
—No m' ho digui, que ja ho veig.
—Y ell es un tonto, ja ho pot créuer, un ..En fi, ara acabaré de dirho, porque vosté m' hi ha ajudat prou durant nostra conversa.

ROCH PALET DE RIERA.

XARADA

Lo segon dos d' en Dos hu
va comprarli un hu primera
y ell va comprar una hu dos
pe 'ls seus didos de Piera.

DOMINENGO BARTRINANGA.

CARTA-XARADA

Sra. D.ª Josefa Dos-hu.
Sarriá.

Estimada amiga: Tinch la satisfacció de participarli, com també al seu dos-tres, que ja estich completament curat del cop que vaig rebre á la dos, de lo que sóch molt content. Sens mes que dirli, se despedeix de vosté son amich
PERE SERRA.

P. D. Contesti al carrer de Total, n.º 2, quart.

PROBLEMA

Descompondre 'l n.º 322098 en quatre cantitats diferents de modo que sumada una d' ellas afegintli quatre vegadas un mateix número; restada un' altra treyntne quatre vegadas aquell mateix número; multiplicada la tercera quatre vegadas per aquell mateix número, y dividida la quarta quatre cops per aquell mateix guarismo, dongui cada una de las quatre operacions per resultat una mateixa cantitat.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

Soluciones á las cavilacions del n.º 73

Xarada: *Bo-fe-ta-da*.

Sinonimia: *Clara*.

Anagrama: *Tiana, Anita*.

Geroglífich: *Déu es per tot*.

Ters de silabas: *Joana, Anita, Natalia*.

Anagrama: *Gerro, Roger*.

Ningú las ha enviat acertadas totas.

Als qu'envihin endevenidas las soluciones del present número y las del número 75, se'ls regalará entrada y localitat pe'l Liceo en funció del tenor Tamagno.

Correspondencia particular

Humoristich: No estem per bromas.—Romansero: ni per rumansos.—Bonafé, vosté es nou per nosaltres, y no está mal.—Mr. Eugon: qui molt estrény poch empuny, *quien mucho abarca poco aprieta*, qui tot ho vol tot ho pert, qui ho vol fer tot no ho fa pro he.... y aixó li passa á vosté.—Per, pera contentarlo, aprofitorem lo que pot anar.—L. A. rebut l'original.—L. Guasch (Vilanova), rebut l'import en sellos.—J. Presas: contestem pe'l correu.

PUJOL Y SOLÉ, IMPRESORES, TALLERS, 45.

PERRUCAS Y POSTISSOS
DE TOTA CLASSE
PERA TEATROS

Gran Saló

pera afeitar, tallar y rissar cabells

EN LA

PERRUQUERIA DE

Vicens García

Conde del Asalto, 6, pral.-Casa establerta desde 1840

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ
pera guardarropias

Per informes y detalls, dirigir-se al
fuster del carrer d' Estruch, 11

BARCELONA

Peluquería Artística

Saló pera afeitar, rissar y tallar lo cabell

DE

LLUIS ANGLADA

Gran assortit de perrucas

y tota classe de postissos per' artistas
de teatro

Rambla del Centro, 7, ent.º

BARCELONA

CONTRAFAS PERA ARTISTAS

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

Bonnin, germans

Copisteria de vers y música

Servey á tots los punts d' Espanya

PREUS ECONOMICHS

Carrer del Vidre, 2, 4.ª tocant al de Fernando VII

BARCELONA

Despaig cada dia, fins á las 9 del vespre

AGENCIA DE TEATROS

FABRICACIÓ DE
Llunas Assogadas

PERA MÍRALLS

de Ortega y Badia

Depòsit de cristalls—Baldosas
Baldosetas, etc., etc.

Teléfono núm. 1397

Carrer de la Condessa de Sobrediel, 3

BARCELONA

Pianos Alemanys

LOS MILLORS Y MES BARATOS DEL MÓN

FABRICATS PER

Paul Werner's

Bon sonido y construcció elegant.

Se ven al contat y á plassos

N. AGUATI

Muntaner, 17, ent.º 1.ª - BARCELONA

NOVAS ESTUFAS AMERICANAS

DE ELEGANT CONSTRUCCIÓ

Ab ellas s' obté foch continuo sens molestia
y 's consegueix posarlas á tota temperatura

Unich representant en España

Nicolau Agustí

Muntaner, 17, ent.º 1.ª - BARCELONA

A paratos
pera pen-
drer dut-
xas

SANTASUSANA

Máquinas
de cusir y
máquinas
de fer mit-
ja.

Preus sens competencia

Taller pera adobar tota classe de máquinas
Se ven á plassos y al contat

Carrer del Carme, 33. - Barcelona

Máquinas pera fer mitja

Las mellors del món

S' hi fan mitjas, mitjons, camisetas de punt d' agulla igual que á la má, comensadas y acabadas á la mateixa máquina, proporcionant la mellor manera de guanyarse la vida á casa. — Se ven á plassos y al contat. — Exportació á qualsevol població. — S' ensenya de franch á treballarhi.

N. Agustí Manyosa.—Archs de Junqueras, 4, 1.ª

CONCORDIA

